

Terugblik seminar

Samen sterker tegen rivierkreeften
22 januari 2026

*Stijn van Boxmeer & Inge Diepman
(dagvoorzitter) tijdens de aftrap van
het seminar*

Waarom dit seminar?

Amerikaanse rivierkreeften bedreigen de waterkwaliteit en biodiversiteit. Ze graven oevers kapot, vreten waterplanten weg en verdringen inheemse soorten. Het gevolg: afnemende biodiversiteit, stijgende waterschapslasten en een verslechterende waterkwaliteit. Het doel van het seminar was om de krachten te bundelen en gezamenlijk te werken aan het grootschalig terugdringen van rivierkreeften in de door Delfland aangelegde waternatuur. Zo beschermen we deze natuur tegen verdere schade. Dit seminar bracht kennis, ervaring en uitvoering samen. Het was een dag van ontmoeting en verdieping, waarin alle aanwezige partijen die beroepsmatig te maken hebben met de Amerikaanse rivierkreeft met elkaar in gesprek gingen over de toekomst.

150 deelnemers

Waterschappers, beroepsvissers, het Ministerie, Unie van Waterschappen, Provincies en gemeenten, verwerkers, ondernemers en onderzoekers zaten samen aan tafel, waardoor het onderwerp vanuit meerdere perspectieven kon worden belicht. De sfeer was open en kritisch, met ruimte voor duidelijke standpunten.

Keynotes & expert-panel

De dag startte met een gezamenlijk programma, waarin de opgave scherp werd neergezet. Delfland gaf toelichting over hun doel om volgend jaar de aanpak van de Amerikaanse rivierkreeft op grotere schaal te intensiveren. Een gezamenlijk panelgesprek vormde de basis voor verdere verdieping in kleinere groepen.

Keynote Suzanne Kanters

Suzanne belichtte de ecologische impact van rivierkreeften in Delfland, op basis van de nieuwste inzichten uit recent onderzoek.

Keynote Ad Valkenburg & Wilco de Bruijne

Ad & Wilco beschreven de maatschappelijke opgave van Delfland en gaven toelichting op de plannen van Delfland voor de komende drie jaar.

Presentatie downloaden?
Klik [HIER](#)

Panel

Wilkin den Boer (beroepsvisser), Gerben Hillebrand (CrayFish Farm Holland BV.), Fabrice Ottburg (Wageningen Universiteit) en Liesbeth van Veen (Hoogheemraadschap van Rijnland) gingen in gesprek over de vraag:

Hoe komen we tot een gezamenlijke aanpak voor het terugdringen van rivierkreeften die werkt in de praktijk?

Na afloop reflecteerden ze op de uitkomsten van de thematische werksessies.

Thematische werksessies

In kleine groepen verdiepten deelnemers zich in drie actuele thema's die bepalend zijn voor het succes van een structurele aanpak:

- 1 Wet- en regelgeving.** Hoe beïnvloeden bestaande regels het vangen en vervoeren van rivierkreeften? Wat betekent dit voor uitvoerbaarheid en marktwaarde? En waar liggen kansen binnen de huidige kaders?
- 2 Opschaling & capaciteit.** Het tekort aan beroepsvissers en uitvoerders is groot: hoe lossen we dit op? Welke nieuwe samenwerkingen zijn nodig? En hoe maken we aanbestedingsprocedures toegankelijker en aantrekkelijker voor de markt?
- 3 Benutten van rivierkreeften.** Nederland heeft een overvloed aan rivierkreeften, maar benut deze nauwelijks. Welke mogelijkheden zijn er voor duurzame benutting?

Uitkomsten werksessie wet- en regelgeving

Samenvatting

Tijdens het seminar werd duidelijk dat het verlagen van rivierkreeftendichtheden in de praktijk vooral wordt belemmerd door tegenstrijdige regelgeving, onduidelijke verantwoordelijkheden en beperkte uitvoeringsruimte.

Deelnemers ervaren regels en wetgeving als complex en soms tegenstrijdig. Rivierkreeften vallen onder de Visserijwet, terwijl ook natuurwetgeving van toepassing is. Deze overlap zorgt voor onduidelijkheid over wat wel en niet mag en leidt tot beperkingen in het gebruik van vistuig en knelpunten rond vangstperiodes, bijvangst en dierenwelzijn. Daarnaast is het vaak onduidelijk wie verantwoordelijk is voor bestrijding en opschaling. Meerdere overheden en organisaties spelen een rol, maar een duidelijke regie ontbreekt.

Hierdoor verloopt besluitvorming traag en is het lastig om in actie te komen. Voor vangst is bijvoorbeeld vaak toestemming van meerdere partijen nodig.

Ook in de uitvoering lopen we tegen drempels aan. Voor het transport en de verwerking van kreeften en baggerspecie gelden strenge regels. Daarnaast is de uitvoeringscapaciteit beperkt. De groep vakmensen is klein en de eisen om in te stappen zijn hoog. Verder spelen organisatorische en financiële knelpunten een rol. Subsidies zijn vaak tijdelijk en aanbestedingen kosten veel tijd en inzet. De samenwerking tussen partijen is nog onvoldoende vastgelegd en structureel ingericht. Zonder betere afstemming blijft de aanpak versnipperd en bereiken we onvoldoende resultaat.

Take-aways

- 1 Zorg voor meer bekendheid en duidelijkheid over wet- en regelgeving. Focus hierbij op wat wél mogelijk is.
- 2 Een langetermijnvisie en doelgerichte regelgeving specifiek voor de bestrijding van rivierkreeften maakt structurele bestrijding mogelijk. Anders blijft het dweilen met de kraan open.
- 3 Ga versnippering in beleid tegen door meer landelijke regie en afstemming. Soms is het beleid van aangrenzende waterschappen tegenstrijdig, dit zorgt voor verwarring.

Mythes ontmaskerd!

Soms kan er binnen de huidige regelgeving meer dan we denken. Deze drie mythes die we tijdens het seminar voorbij hoorden komen kunnen we alvast ontkrachten:

Mythe 1:

"Alleen beroepsvissers mogen levende uitheemse rivierkreeft vervoeren. Er is een speciale vergunning is nodig om levende uitheemse rivierkreeft te vervoeren."

Als het doel is om de uitheemse rivierkreeften te vernietiging dan mogen de rivierkreeften levend worden vervoerd zonder dat daar een vergunning voor nodig is. Tijdens het vervoer moeten wel alle passende maatregelen worden genomen om te voorkomen dat de uitheemse rivierkreeften zich kunnen voortplanten, ontsnappen, of door onbevoegden worden verwijderd. Levende uitheemse rivierkreeften mogen niet naar andere EU-landen worden getransporteerd.

Mythe 3:

"Muskusratbeheerders moeten bijgevangen uitheemse rivierkreeften terugzetten."

Als een muskusratbeheerder een uitheemse rivierkreeft bijvangt, dan heeft deze twee mogelijkheden: 1) Hij/zij zet de rivierkreeft direct terug in hetzelfde water; 2) Hij/zij neemt de rivierkreeft mee om te vernietigen. Elke uitheemse rivierkreeft die dan wordt meegenomen moet wel daadwerkelijk vernietigd worden. Het kan dat muskusratbeheerders intern andere afspraken hebben gemaakt.

Mythe 2:

"Om ergens een beroepsvisser uitheemse rivierkreeft te laten afvissen moet je minimaal 6 jaar het visrecht verhuren voor dat water."

Als je een beroepsvisser inhuurt kan je deze ook privaatrechtelijke toestemming geven via een schriftelijk toestemming.

In een schriftelijke toestemming kan een kortere duur worden afgesproken, en ook kunnen hierin aanvullende voorwaarden worden meegenomen.

Uitkomsten werksessie opschaling & capaciteit

Samenvatting

De wens om op te schalen wordt breed gedeeld, maar deelnemers benadrukten dat grootschalig afvangen meer vraagt dan extra vangtuigen. Een integrale aanpak is nodig, waarin ook het ecosysteem wordt meegenomen, zoals de inrichting van oevers, de rol van roofvis en het voorkomen dat jonge kreeften aan de vangst ontsnappen. Een terugkerend punt was de rol van de waterschappen. Er is waardering voor partijen die al stappen zetten, ook al is nog niet alles uitgekristalliseerd. Tegelijkertijd bestaat de behoefte aan meer afstemming tussen waterschappen om tot een eenduidige aanpak te komen. Verschillen tussen regio's roepen vragen op bij andere betrokkenen.

Daarnaast is er een tekort aan menskracht. In veel gebieden ontbreken beroepsvissers, de instroom van jonge vissers blijft uit en bestaande vissers zijn weinig gericht op innovatie. Er is geen stabiel en aantrekkelijk verdienmodel. Pilots duren vaak kort, waardoor investeringen in mensen, materieel en markt-

ontwikkeling nauwelijks lonen. Tegelijk kost het opbouwen van een afzetmarkt veel tijd en geld, terwijl onzeker is hoe deze zich ontwikkelt bij afnemende kreeftenpopulaties. Deze opgaven kunnen beroepsvissers niet alleen oplossen. Er is een duidelijke noodzaak tot nauwere samenwerking tussen beroepsvissers, overheden, ondernemers en andere partijen die met de rivierkreeft te maken hebben. Alleen door gezamenlijk op te trekken kunnen kennis, capaciteit en investeringen beter worden benut en kan worden gewerkt aan een duurzame en uitvoerbare aanpak.

Ook vormt het huidige systeem van aanbesteden een drempel voor beroepsvissers. Veel vissers zijn kleine, traditioneel georganiseerde bedrijven en hebben moeite met complexe eisen en uitgebreid papierwerk. Versoepeling van aanbestedingseisen en gerichte ondersteuning, bijvoorbeeld via brancheorganisaties, worden daarom gezien als belangrijke voorwaarden om opschaling mogelijk te maken.

Take-aways

- 1 Een goed en stabiel economisch model is een randvoorwaarde voor opschaling. Vangst kan bijvoorbeeld ook georganiseerd worden via flexibele inzet, zoals per uur betalen.
- 2 Alleen rivierkreeften afvangen is op de lange termijn niet duurzaam. Er is een visie nodig op wat volgt nadat populaties zijn teruggebracht.
- 3 Combineer werkzaamheden voor het afvangen van rivierkreeften met andere functies en werkzaamheden.
- 4 Versoepel aanbestedingseisen en biedt ondersteuning bij het schrijven van de aanbesteding. Zet marktconsultaties in om opdrachten beter aan te laten sluiten op de praktijk.

Uitkomsten werksessie benutting & consumptie

Samenvatting

Over benutting liepen de perspectieven uiteen, maar er was ook veel realisme. Ondernemers zien kansen in afzet en verwerking, met het besef dat de markt tijdelijk is en dat het probleem niet binnen enkele jaren verdwenen zal zijn. De focus verschuift steeds meer naar gekookte en ingevroren producten, mede door Europese regelgeving die levende export beperkt. Opvallend was dat aannames over voedselveiligheid en normoverschrijdingen sterk verschillen per groep. In sommige sessies werd uitgegaan van het idee dat normen worden overschreden en dat benutting daarom onveilig is. Andere groepen concludeerden juist dat de normen ruim worden gehaald en dat benutting mogelijk is. Dit benadrukt het belang van duidelijke en breed gedeelde informatie.

Bij beroepsvissers leeft de wens om jaarrond te kunnen vissen op rivierkreeft. Ook is er behoefte aan gerichte regelgeving die beter aansluit op kreeftenvisserij. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen grote kreeften (voor verkoop) en kleinere kreeften (waarvoor

vergoeding voor afvang en verwerking nodig is). Vrijwel iedereen erkent dat een sluitend verdienmodel niet alleen uit verkoop kan bestaan, maar ook uit betaling voor het bestrijden van een plaagsoort, vergelijkbaar met andere vormen van plaagbeheer. Deelnemers benadrukken de urgentie om benutting en bestrijding niet los van elkaar te zien.

Take-aways

- 1 Er is voldoende vraag naar rivierkreeften vanuit de markt. Verken ook nieuwe afzetmarkten in binnen- en buitenland.
- 2 Investeer in technische innovaties, zoals vangtuigen en pelmachines.
- 3 Bepaal een *route to market* strategie, waaronder retail, horeca, veevoer, etc. Kijk hierbij ook naar productieketens van andere seizoensproducten.

Sfeer & samenwerking

Het mag schuren

De sfeer tijdens de werksessies was open en constructief. De diversiteit aan deelnemers (van beroepsvissers en ondernemers tot overheden en onderzoekers) zorgde voor stevige discussies, maar ook voor begrip en toename. In vrijwel alle groepen was er bereidheid om samen te werken en elkaars perspectief beter te begrijpen.

Complimenten waren er voor partijen die het voortouw nemen. Zij laten zien dat opschaling mogelijk is als er beweging in komt. Wat bleef hangen: dit vraagstuk vraagt niet om één simpele oplossing, maar om samenhang, vertrouwen en duidelijke keuzes. Die basis werd tijdens het seminar voelbaar gelegd.

Benieuwd naar een sfeer-impressie? Bekijk [hier](#) alle foto's

Hoe verder?

Aanbesteding

Momenteel bereidt Delfland het afvangen op 10 locaties in 2026 voor. In de loop van 2026 zet Delfland een aanbesteding in de markt voor een vervolg met grotere omvang.

Bedankt!

Dank voor jullie bereidheid om ervaringen te delen, u kritisch uit te spreken en mee te denken.

Jullie maakten van dit seminar een succes.

Vragen?

Klik [hier](#) om de Q&A van Delfland te raadplegen.

Of neem contact op met Samirah Belt, omgevingsmanager bij Delfland:

015 260 8108 (via klantcontactcentrum)

loket@hhdelfland.nl

